

Mötesanteckningar: Vänerslingan, Örslösa och Tunrådet

Tid och plats 2020-01-28 Örslösa IP

Deltagare Från kommunen: Jonas Sundström, Rasmus Möller, Dag Stulen,
Monika Andersson och Anders Johansson från Polisen.
Från Örslösa-Tun: 16 personer

Välkomna

Jonas Sundström hälsade välkomna och öppnade mötet.

Föregående möte anteckningar

Föregående möte hölls i Tun och svaren på några av de frågor som ställdes där redovisades. Redovisas även nästa gång när mötet hålls i Tun.

Sju år med Lidköpings handlingsplan för landsbygdsutveckling. Resultat och återkoppling.

Klar hösten 2013

- Budget för landsbygdsutveckling 750 000 kr/år kunde skalas upp till ca 12 miljoner
- Ökat fokus på landsbygden i all kommunal planering
- Lidköping utsågs till årets landsbygdskommun

Landsbygden och staden:

Det är ett ständigt arbete som pågått hela tiden! 30 % av befolkning bor på landsbygden 13000 + 26000 . Det var inget man tänkte särskilt mycket på eller tog hänsyn till. Att beskriva hur nära (i restid) det var mellan den mest avlägsna landsbygden och torget i centrum gav kanske en aha-upplevelse. Men fixeringen vid staden är grundmurad hos alla som bor i staden (politiker och allmänhet). En nackdel är att staden och kommunen har samma namn. Vi i Lidköping, här i Lidköping. Vad menar man? Hela geografiska kommunen eller bara staden? Eller kanske bara kommunen som organisation?

Befolkning:

Det är stor skillnad på ålderspyramiden på landsbygden och staden. På landsbygden saknas 20-30-åringarna och 75+. Vart har dessa åldersgrupper tagit vägen? Varför försvann de? Det är inte så att landsbygden drabbats av en överdödlighet bland äldre eller att antalet ungdomar som flyttar iväg för att studera är ovanligt stor på landsbygden. Om man ser på stadens åldersfördelning

så ser man att åldersgruppen 20-30 är omotiverat stor där. Visst ska anda människor flytta för att studera men det borde de göra både i staden och på landsbygden.

Hela förklaringen finns i stället i bristen på lämpliga bostäder på landsbygden för dessa två åldersgrupper. Unga som skaffar sin första bostad har inte råd att köpa en villa utan behöver en lägenhet, en hyresrätt. Äldre som säljer sin villa behöver ha en lägenhet, hyresrätt, bostadsrätt eller trygghetsboende. Ingen av dessa bostadstyper fanns då på landsbygden. De få som fanns hade en kötid på flera år. En av de viktiga uppgifterna i arbetet med landsbygdsplanen var att visa på behovet av dessa bostadstyper, framförallt trygghetsboende. Ett trygghetsboende på landsbygden startar en flyttkedja som frigör billiga villor på landsbygden som kan bli en barnfamiljs första egna hus. Tillsammans med V&O gjordes enkäter över intresset för trygghetsboende på sex olika orter på landsbygden.

Trygghetsboende, lägenheter i markplanet, har byggts i fyra av dessa. I samband med ny Öp har områden pekats ut även för flerfamiljshus på landsbygden

Fysisk planering:

Ett arbete var att stärka orterna så de ser sin potential och börjar driva sin egen fysiska utveckling. Kållandsö bjöd in 7-8 byggföretag till ett informationsmöte som visade på att det fanns både tomter och efterfrågan på bostäder. En byggmästare nappade och bygger nu ca 25 radhus/lägenheter/trygghetsboende i markplan. 3 andra orter har fått igång buggande av trygghetsboende via kommunen/kommunala bostadsbolaget. Fyra av orterna är utpekade i ny Öp som utvecklingsorter med bra kommunikationer. Där har ganska stora områden pekats ut för bostadsbyggande. Även några småorter i attraktiva lägen har fått mark utpekad för bostäder. Även i samband med Öp fick viss lobbying ske för att få till 8-10 samrådsmöten och lyfta fram landsbygdens orter.

Bostäder:

Som tidigare beskrivits är en nyckel till landsbygdens utveckling att få igång bostadsbyggande av hyresrätter och bostadsrätter. Framförallt trygghetsboende startar flyttkedjor som i sin tur frigör billiga villor. För att vara attraktiva behöver bostäderna på landsbygden vara i markplanet, tillgång till trädgård/uteplats är ett av skälen till att man från början bosatt sig på landsbygden. ”Hemtjänsten är det värsta som hänt landsbygden”, varför säger man så? Att bo kvar i sitt gamla hus är billigt, billigare än att flytta till lägenhet. Tack vare hemtjänsten kan man bo kvar 10 år längre men under de 10 åren orkar man inte underhålla huset eller trädgården utan det förfaller. Fastighetens värde sjunker och kanske huset inte ens går att rädda. Det lägenhetsalternativ som erbjuds måste alltså vara så attraktivt att man väljer detta trots den högre boende kostnaden. Social gemenskap är en viktig faktor som trygghetsboendet kan erbjuda. Att det skulle vara svårt att få lån är en fördom som kanske inte längre stämmer? Idag i Lidköping finns bara två hus (små

sommarstugor) som kostar mindre än 1 miljon. Det både byggs och säljs villor för 2-3,5 miljoner på landsbygden

Kommunal service:

Förskolan och skolan är viktig, så länge det finns skola är det en intressant bostadsort. Av dessa ser man förskolan som viktigast att ha nära eftersom dit måste föräldrarna skjutsa. Till skolan får man skolbuss.

Man måste ibland skjutsa in förskolebarnen mot staden till en förskola där, lämna barnen, för att sedan pendla åt andra hållet till jobbet. Vi har på senare tid sett att pendlingen för att lämna barnen på förskolan, när förskolan man tilldelats inte ligger nära är det som genererar den mesta trafiken i staden. Förskola nära = inga köer i centrum

Trygghetsboenden byggda i Järpås, Vinninga, Örslösa och Otterstad
Resultat av omflyttningen i och med trygghetsboende är att fler barnfamiljer flyttar in och trycket ökar på skolorna.

Besöksnäring:

Här har mycket skett. Det är både företagsutveckling och besöksnäringens utveckling. För landsbygden är besöksnäringen en viktig näringsgren! Kållandsö, Vänerslingan, Tunbygden, Wedumsdalens nejder och Resville har alla utvecklats med stöd av Leader, Länsstyrelsen, VG-regionen, kommunen Sparbanksstiftelsen. Genom den budget på 750 000 kr som avsats för landsbygdsutveckling har krav på offentlig medfinansiering kunnat lösas och dessa pengar har kunnat skalats upp till ca 15 miljoner i projektmedel + ett stort ideellt lokalt engagemang! De flesta av de aktiviteter som projekten finansierat lever fortfarande kvar i företagets och ideella föreningarna regi

Arbete:

Att de som bor på landsbygden jobbar med lantbruk stämmer inte alls. Lantbruken är stora, maskinintensiva med få anställda. Skola och äldreomsorg finns kvar på orterna på landsbygden. Speciellt för Lidköping är att försvaret finns på landsbygden med 1000 anställda. Vad siffrorna visar är att landsbygden är en plats man väljer att bo på för att sen pendla till jobbet. Hälften av arbetstillfällen som finns på landsbygden är det inte ortsbor som jobbar utan man pendlar in från andra orter till dessa arbeten. Inpendlingen är ungefär lika stor som utpendlingen. Alltså landsbygden är ett ställe man väljer att bo på, en bostadsort inte en arbetsort. Grön omsorg var aktuellt just då. Inge gård startade på landsbygden men istället startades en Stadsnära lantgård som är ett socialt integrerat kooperativ. Nu med ca 5 anställda ca 15 som går på praktik/arbetssträning och ca 5 -10 volontärer. Ca 100 besökare en vanlig dag,

förskolor , och daglig verksamhet kommer ofta dit . Kommunen äger gården, har rutsat upp den säkerhetsmässigt (arbetsmiljö, brand , HWC) men hyr ut den till kooperativet. Betalar en heltid som gårdsvård för att visa besökare tillrätta och informera om säkerhet för besökare och djur.

Kommunikationer:

Detta är inte lätt att påverka. Hela kommunen engagerad framförallt i kommunikationerna mot Göteborg, dvs Kinnekullebanan , E20 och nu även RV 44. Närtrafiken viktig. Cykelbanor är det vanligaste önskemålet från orterna på landsbygden . Livsfarligt numera att cykla på landsvägarna. Viktigt kunna cykla säkert till skolan och till de lokala idrottsplatserna. I ny Öp har tre orter + cykelväg till Läckö pekats ut som prioriterade för cykelbanor.

Infrastruktur:

Nu är nästan hela landsbygden utbyggd med vatten , avlopp och fiber. Detta efter ett politiskt beslut att underlätta detta och de som gjort jobbet är VA- och fiberföreningarna . Oklart hur mycket landsbygdsplanen och den lobbyingen påverkade. Rådgivning 10 tim köps in av kommunen för att hjälpa föreningarna med juridik och ekonomiråd.

Demokrati och Integration:

När landsbygdsplanen drog igång fanns ett lokalt politiskt råd och en lokal intresseförening. Nu finns tre politiska råd och ytterligare fem intresseföreningar har startas . De politiska råden ger en direktkontakt mellan lokalbefolkningen och kommunalråden med 2.3 möte/år i varje råd. Intresseföreningarna har sökt projektmedel och driver olika utvecklingsprojekt förutom att de samlar bygden till lokala evenemang.

Första tänkte man inte på att ha ÖP på landsbygden men där sattes kraftig lobbying in så det blev både dialogmöte och samrådemöte på ca 8 platser.

Integration: Kontakt togs med en förort till Göteborg , men de var inte intresserade. Sen kom alla flyktingarna. Det var helt omöjligt att få social&arbetsmarkand att förstå att det fanns både lokaler, bostäder och engagemang för att ta emot och integrera asylsökande och nyanlända. Det var för långt att åka för att följa dem och de kunde inte ta sig in till Sfi i stan. Dumt! Allt detta hade enkelt kunnat lösas . Skolbuss och närtrafiken finns ju. I Tun var det en privata husägare som ändå fick till det och 10 asylsökande/nyanlända fick ett varmt mottagande i byn.

Information om kommunens trygghetsarbete och samverkan med Polisen.

Anders Johansson är kommunpolis med ansvar för att samverka med kommunen. Ett samverkansavtal har tecknats som tar upp prioriterade frågor. Polisen ger även ett medborgarlöfte om en riktad insats inom trafik, droger eller ungdomar utifrån det som prioritering som medborgarna gör i en medborgarenkät. Förra året var det ungdomar och droger. För 2020 fortsätter det arbetet men med mer fokus på tätorterna på landsbygden.

Dag Stulen jobbar som utvecklingsledare sociala frågor i kommunen och samverkar med polisen. Ett arbetssätt man använder är att man jobbar fokuserat på vissa platser tillsammans med polis, fastighetsägare, företag och boende för att göra dessa platser tryggare.

Örslösa-Tun är lugna orter och de flesta polisärenden är viltolyckor.

Polisen är svår att nå via 14414. Bättre är att gå in på nätet [polisen.se](https://www.polisen.se) och göra en polisanmälan där. Anmälan hamnar lokalt och ger polisen i Västra Skaraborg en överblick av vad som händer och de kan sedan sätta in åtgärder. Är det akut så gäller det att ringa 112. Använd gärna SOS appen för då skickas platsangivelsen ihop med larmet.

Övriga frågor

Byt namn på rådet. Vänerslinganrådet blandas ihop med det projektet och då vet inte invånarna att inbjudan gäller dem.

Nästa möte

Malin Olsson-Lundqvist återkommer med datum.